

taget op som en Hovedopgave. Som noget selvfølgelig gik man ud fra »Kvindens Trang til at være noget andet end et blot Gennemgangsled for Slægten«. Man vilde, at hendes Evner skulde komme til deres Ret, og derfor blev Spørgsmaalene om Kvindernes Opdragelse og Erhvervsliv tagne op i første Række og behandlede fra den praktiske Side. Saaledes har »Kv. og Sf.« gjort sig til Talsmand bl. a. for en mere praktisk Afslutning af Almueskolens Pigeundervisning, saavel som for Oprettelsen af et Statens Kvindeseminarium. Men tillige har det virket for Kvindens Oplæring til Haandværk.

Først efterhaanden fik man Øjnene op for, »at i det Opgør, som staar paa mellem Kvinden og Samfundet ligger der en Rigdom af Emner gemt«, men dermed var ogsaa Retningen fastslaaet, som skulde munde ud i Ligeberettigelse for Kvinden ogsaa som Borger.

Man sammenligne en af de ældre Aargange, hvor Stemmeretsspørgsmaalet ligesom tilfældig dukker op, fremført af Mænd og uden nogen livligere Tilslutning fra Kvindernes Side, med de aller sidste, hvor dette er det herskende Emne. Man vil deraf forstaa den Udvikling, som er foregaaet paa saa kort Tid.

*

Kvindesagen er begyndt som en Bevægelse i Mellemklassen, fordi dens Kvinder mere end Arbejderklassens »af Samfundsforholdene bliver satte udenfor Livet«. Men en Fejl var det dog, selv om meget kan undskyldes det, at den begrænsedes til at blive en Klassesag. Arbejderkvinder skabte vel lettere deres Erhverv, men til Oplysning og Højnelse trængte de nok saa meget som Kvinderne i de højere Klasser. Deres Evner havde samme Ret til at komme til Udfoldelse. Men længe oversaa Kvindesagens Venner dette.

Det er først efter den store Lock-out i Sommeren 1899, at man kan spore en Vækkelse for det sociale Spørgsmaal, og

denne er da saa dyb og alvorlig, at Bladets Program udvides til ogsaa at omfatte Arbejderkvindens Sag. I de nærmest følgende Aar er dette Spørgsmaal det fremherskende. Det falder sammen med den Bramsenske Revision af Fabrikloven, da man sammen med flere udmærkede Reformere ogsaa søgte at indføre det ny Beskyttelsessystem, der truede med at stille den voksne Arbejderske i Række med Mindreaarige og saaledes yderligere vanskeliggøre hendes Kamp for Tilværelsen.

Det var »Kv. og Sf.«, som den Gang slog Alarm, og som rejste Kravet om Understøttelse for Barselkvinden, hvem Loven forbød at arbejde i visse Uger efter Nedkomsten. Et Krav, som ogsaa blev opfyldt af Lovgiverne, saa at den danske Beskyttelses'ov paa det Punkt blev mere human og retfærdig end andre Landes.

Interessen for det sociale Spørgsmaal tabte sig dog snart, og de mere borgerlige traadte atter i Forgrunden. Det er først i den seneste Tid, at det igen dukker frem, maaske som Forløber for den forestaaende Revision af Fabrikloven.

Hvad der under de seneste Aar særlig har lagt Beslag paa Opmærksomheden er Hustruens Medbestemmelsesret over Børnene og Formuen samt ugifte Mødres og deres Børns Retsstilling. I disse Spørgsmaal har »Kv. og Sf.« givet ikke saa faa gode Indlæg, der sikkert ikke har været uden Betydning for Rigsdagens Reformarbejde paa det Punkt.

For »Kv. og Sf.« maa det have været store Øjeblikke at kunne optegne disse og flere Sejre. Men maaske aller mest oplyftende har det dog været i de seneste Aar at maatte forberede Kvinden til Vælger og Kommunalraadsmedlem. Heri er der nedlagt et dygtigt Arbejde. Særlig vil jeg minde om de fortræffelige og indgaaende Artikler om »Københavns kommunale Styrelse«.

*